

מסכת דמאי

פרק ג

א. מְאכִילֵין אֶת הָעֲנִים דָמָי, וְאֶת הַאֲסֵנִיא דָמָי. רְבּוֹ גָמְלִיאֵל קִיה מְאַכֵּיל אֶת פּוֹעַלְיוֹ דָמָי. גְּבָאי צְדָקָה, בֵּית שְׁמָאי אָוּמָרים, נוֹתְגִינִין אֶת הַמְעֻשָּׂר לְשָׁאַיְנוֹ מְעֻשָּׂר, וְאֶת שָׁאַיְנוֹ מְעֻשָּׂר לְמְעֻשָּׂר. גָמְצָאוּ כֵל הָאָדָם אַוְכְלֵין מַתָּקוֹן. וְחַכְמִים אָוּמָרים, גּוּבֵין סְתִמָם וּמַחְלָקִין סְתִמָם, וְהַרְזָץ לְמַתָּקוֹן יַמְתָּקוֹן:

ב. הַרְזָץ לְחַזָם עַלְיִירָק לְהַקֵּל מַמְשָׁאוֹ, לֹא יַשְׁלִיךְ עַד שְׁיַעַשָּׂר. הַלּוֹקָם יַרְקֵן מִן הַשּׁוֹק וְגַמְלָךְ לְהַחְזִיר, לֹא יַחְזִיר עַד שְׁיַעַשָּׂר, שָׁאַיְנוֹ מַחְסָר אֶלָא מַגִּין. הִיה עֻמְדָה וְלוֹקָם וְרָאָה טָעַן אַחֲרָה יְפֵה מַפְנוֹ, מִפְרָח לְהַחְזִיר, מִפְנֵי שָׁלָא מַשָּׁד:

ג. הַמּוֹצָא פִרְוֹת בְּדָרֶךְ וְגַטְלוֹן לְאַכְלוֹן, וְגַמְלָךְ לְהַצְנִיעַ, לֹא יַצְנִיעַ עַד שְׁיַעַשָּׂר. וְאִם מִתְחַלָה גַטְלוֹן בְשִׁבְיל שָׁלָא יַאֲבֹדוּ, פְטוֹר. כֵל דָבָר שָׁאַיְן אָדָם רַשְׁאֵי לְמִכְרֹו דָמָי, לֹא יַשְׁלַח לְחַבְרוֹ דָמָי. רַבִּי יוֹסֵי מִתְיַר בּוֹדָאי, וּבַלְבֵד שְׁיַזְדִּיעַ:

ד. הַמּוֹלֵךְ חֲטִים לְטוֹחָן כּוֹתִי אֹו לְטוֹחָן עִם הָאָרֶץ, בְּחַזְקָתָנוּ לְמַעֲשָׂרוֹת וְלְשִׁבְיעִית. לְטוֹחָן עֹובֵד כּוֹכְבִים, קְמָאי. הַמּפְקִיד פְּרוֹתִיו אֲצֵל הַכּוֹתִי אֹו אֲצֵל עִם הָאָרֶץ, בְּחַזְקָתָנוּ לְמַעֲשָׂרוֹת וְלְשִׁבְיעִית. אֲצֵל הַעֲוֵבֶד כּוֹכְבִים, כְּפִירּוֹתִיו. רַبִּי שְׁמֻעוֹן אָמֵר, קְמָאי:

ה. הַנּוֹתֵן לְפָנֶיךָ קִיטָּה, מַעֲשֵׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לְהָ, וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל מִפְנִיה, מִפְנִי שְׁחוֹדָה לְחַלֵּף. אָמֵר רַבִּי יוֹסֵי, אֵין אָנוּ אַחֲרָאִין לְרַמְּאִין, אֵינוֹ מַעֲשֵׂר אֶלְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל מִפְנִיה בְּלִבְדִּים:

ו. הַנּוֹתֵן לְחַמּוֹתוֹ, מַעֲשֵׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לְהָ, וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל מִפְנִיה, מִפְנִי שְׁהִיא חַשְׁוֹדָה לְחַלֵּף אֶת הַמְּתַקְּלָקָל. אָמֵר רַבִּי יְהוֹדָה, רֹצֶחֶת הִיא בַּתְּקִנָּה בְּתָה וּבָוָשָׁה מִחְתַּנָּה. מֹذַחַת רַבִּי יְהוֹדָה בְּנוֹתָן לְחַמּוֹתוֹ שִׁבְיעִית, שְׁאֵינָה חַשְׁוֹדָה לְהַחֲלִיף לְהַאֲכִיל אֶת בְּתָה שִׁבְיעִית: